

**ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
(ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ)**

ΕΤΟΣ 2020

<i>Περιεχόμενα</i>	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	3
1 ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ – ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	4
1.1 Διάρθρωση Ιδίων Κεφαλαίων	4
1.2 Κεφαλαιακή Επάρκεια.....	4
2 ΠΥΛΩΝΑΣ II ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΔΑΕΕΚ)	8
3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	9
3.1) Γενικές υποχρεώσεις: πολιτικές διαχείρισης των κινδύνων, οργανωτική δομή και λοιπά στοιχεία	9
3.2) Πιστωτικός Κίνδυνος	14
3.3) Κίνδυνος Ρευστότητας.....	18
3.4) Κεφαλαιακός Κίνδυνος.....	20
3.5) Λειτουργικός Κίνδυνος	21
3.6) Συναλλαγματικός Κίνδυνος	22
3.7) Κίνδυνος Επιτοκίου.....	22
3.8) Κίνδυνος Φήμης	23
3.9) Εταιρική Κοινωνική ευθύνη.....	23
3.10) Κίνδυνος Συγκέντρωσης	24
3.11) Κίνδυνος Συμμόρφωσης.....	25
4) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ.....	26

**ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ
ΕΤΟΣ 2020**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2020, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει εποπτικής φύσης στοιχεία και πληροφορίες που τα Πιστωτικά Ιδρύματα οφείλουν να δημοσιοποιούν περιοδικά, αναφορικά με την κεφαλαιακή τους επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και τη διαχείριση αυτών, σύμφωνα με τον Πυλώνα 3 της Βασιλείας ΙΙΙ, βάσει του Άρθρου 431, Παρ. 3, του Κανονισμού της ΕΕ 575/2013, όπως ισχύει.

Η Τράπεζα ιδρύθηκε σύμφωνα με την ΕΣ 33048/12.12.1978 Απόφαση του Νομάρχη Ιωαννίνων, αρχικά ως πιστωτικός συνεταιρισμός και μετεξελίχθηκε σε Συνεταιριστική Τράπεζα βάσει της με αριθμό 535/02.11.1993 απόφασης της Ε.Ν.Π.Θ. της Τράπεζας της Ελλάδος. Μετά τη συγκέντρωση του απαιτούμενου κεφαλαίου και την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος της δημιουργίας καταστημάτων σε επίπεδο Περιφέρειας, η Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Ιωαννίνων με την Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της 72/29.09.2008, μετονομάστηκε σε Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου.

Στις 31.12.2020 η Τράπεζα απασχολούσε 83 εργαζόμενους, είχε 7 καταστήματα, εκ των οποίων 3 στο Νομό Ιωαννίνων, 2 στον Νομό Πρεβέζης, 1 στον Νομό Θεσπρωτίας και 1 στον Νομό Άρτας, 14 ΑΤΜ's σε όλη την περιφέρεια της Ηπείρου και σύνολο ενεργητικού € 282.108 χιλ. ευρώ.

1 ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ – ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

1.1 Διάρθρωση Ιδίων Κεφαλαίων

Η Τράπεζα εφαρμόζει τις οδηγίες του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (άρθρα 25-88) για τη διάρθρωση των Ιδίων Κεφαλαίων της.

Το σύνολο των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων της Τράπεζας περιλαμβάνει τα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1 CAPITAL) και τα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2 (TIER 2 CAPITAL), τα οποία αφορούν ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης:

	ποσά σε χιλ. €
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (OWN FUNDS)	31.067,90
ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1 (TIER 1 CAPITAL)	25.046,90
ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1 (COMMON EQUITY TIER 1 CAPITAL)	25.046,90
Μέσα Κεφαλαίου αποδεκτά ως κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Capital instruments eligible as CET1 Capital)	29.148,10
Αποτελέσματα εις νέον (Retained earnings)	(9.105,94)
Λοιπά συσσωρευμένα εισοδήματα (Accumulated other comprehensive income)	16,06
Λοιπά Αποθεματικά (Other reserves)	1.817,66
Προσαρμογές στα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 που οφείλονται στα εποπτικά φίλτρα (Adjustments to CET1 due to prudential filters)	(0,23)
Λοιπά άυλα πάγια (Other intangible assets)	(286,29)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές καθαρές των φορολογικών υποχρεώσεων (Deferred tax assets that rely on future profitability and do not arise from temporary differences net of associated tax liabilities)	(241,83)
Λοιπές μεταβατικές προσαρμογές του κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Other transitional adjustments to CET1 Capital)	3.699,36
TIER 2 CAPITAL/ ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 2	6.021,00

Η Τράπεζα εφαρμόζει τη σταδιακή μέθοδο (phase – in approach) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395) για την άμβλυση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9 στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη. Η πλήρης επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να απεικονιστεί στην 1^η Ιανουαρίου 2023.

Επιπρόσθετα, την 24 Ιουνίου 2020 υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ο Κανονισμός 2020/873 (CRR quick fix), σύμφωνα με τον οποίο παρατείνονται κατά δύο έτη οι μεταβατικές ρυθμίσεις για το ΔΠΧΑ 9, επιτρέποντας στις τράπεζες να προσθέσουν στα εποπτικά κεφάλαια τους τυχόν αύξηση των προβλέψεων για νέες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που θα αναγνωριστούν το 2020 και το 2021 για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, τα οποία δεν είναι απομειωμένα (στάδια 1 και 2). Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό το ποσοστό της επίπτωσης επιμερίζεται ισόποσα σε τέσσερα έτη (25% ανά έτος) με έναρξη εφαρμογής το 2022.

1.2 Κεφαλαιακή Επάρκεια

Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ορίζεται ως ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα σταθμισμένα εντός και εκτός Ισολογισμού στοιχεία ενεργητικού.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό του κεφαλαίου για σκοπούς πιστωτικού κινδύνου. Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον πιστωτικό κίνδυνο υπολογίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος σύμφωνα με τις οδηγίες του Κανονισμού 575/2013 (άρθρα 111-134). Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του Λειτουργικού κινδύνου υπολογίζονται με την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη, σύμφωνα με τα άρθρα 315-316 του Κανονισμού 575/2013. Όσον αφορά τον Κίνδυνο Αγοράς η Τράπεζα δεν είναι εκτεθειμένη προς το παρόν σ' αυτή την κατηγορία κινδύνου.

1.2A) Κεφαλαιακή Απαίτηση έναντι πιστωτικού κινδύνου (Πυλώνας I)

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας υπολογίζονται σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013.

Για τον υπολογισμό των ποσών των κεφαλαιακών απαιτήσεων ως προς τα διάφορα ανοίγματα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί εξειδικευμένο λογισμικό (Systemic R.M. Risk Value: RV Rating – RV Credit).

Οι αξίες ανοιγμάτων κατά κατηγορία, πριν και μετά την επίδραση των τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, αναλύονται στον παρακάτω πίνακα. Οι αξίες πριν τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου αποτελούν την αρχική αξία του ανοίγματος προ προβλέψεων. Οι αξίες μετά την μείωση του πιστωτικού κινδύνου, παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των προβλέψεων, των αποδεκτών χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων και άλλων αποδεκτών μη χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων.

ποσά σε χιλ. €

Χρηματοδοτικό Άνοιγμα	Ποσά Ανοιγμάτων πριν την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν την αφαίρεση προβλέψεων	Ποσά Ανοιγμάτων μετά την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και μετά την αφαίρεση προβλέψεων
Έναντι Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Regional governments or local authorities)	2.009,78	1.933,14
Έναντι Ιδρυμάτων Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Institutions)	15.957,70	15.956,43
Έναντι Επιχειρήσεων (Corporates)	18.090,82	11.965,53
Λιανικής Τραπεζικής (Retail)	43.645,34	26.453,56
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (Secured by mortgages on immovable property)	69.501,46	68.376,45
Από απαιτήσεις σε καθυστέρηση (Exposures in default)	147.519,19	88.144,21
Ανοίγματα σε μετοχές (Equity Exposures)	341,42	341,42
Άλλα στοιχεία (Other items)	27.790,87	27.790,87
Έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων – Κεντρικών Τραπεζών (Central Governments or Central Banks)	38.012,91	49.675,29
Σύνολα	362.869,49	290.636,90

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται το συνολικό ποσό, για κάθε κατηγορία ανοίγματος με ημερομηνία 31.12.2020, καθώς και τα αντίστοιχα σταθμισμένα ποσά.

Χρηματοδοτικό Άνοιγμα	ποσά σε χιλ. €		
	Ποσά Ανοιγμάτων πριν την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν αφαίρεση προβλέψεων	Ποσά Ανοιγμάτων μετά την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και μετά την αφαίρεση προβλέψεων	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ποσό ανοίγματος σε χιλ. €
Έναντι Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Regional governments or local authorities)	2.009,78	1.933,14	294,87
Έναντι Ιδρυμάτων Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Institutions)	15.957,70	15.956,43	4.942,05
Έναντι Επιχειρήσεων (Corporates)	18.090,82	11.965,53	9.427,01
Λιανικής Τραπεζικής (Retail)	43.645,34	26.453,56	15.573,18
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (Secured by mortgages on immovable property)	69.501,46	68.376,45	24.901,72
Από απαιτήσεις σε καθυστέρηση (Exposures in default)	147.519,19	88.144,21	90.936,24
Ανοίγματα σε μετοχές (Equity Exposures)	341,42	341,42	341,42
Άλλα στοιχεία (Other items)	27.790,87	27.790,87	21.261,60
Έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων-Κεντρικών Τραπεζών (Central Governments or Central Banks)	38.012,91	49.675,29	8.971,20
Σύνολο Σταθμισμένου Πιστωτικού Κινδύνου	362.869,49	290.636,90	176.649,30
Σταθμισμένο ποσό ανοίγματος από Λειτουργικό Κίνδυνο _ Προσέγγιση Βασικού Δείκτη (BIA)			17.916,23
Σύνολο Σταθμισμένου Ανοίγματος			194.565,53

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι αξίες ανοίγματος πριν και μετά την εφαρμογή τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, που αντιστοιχούν στις βαθμίδες πιστωτικής ποιότητας.

Βαθμίδες Πιστωτικής Ποιότητας	ποσά σε χιλ. €	
	Ποσά Ανοιγμάτων πριν την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν την αφαίρεση προβλέψεων	Ποσά Ανοιγμάτων μετά την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και μετά την αφαίρεση προβλέψεων
0%	35.570,98	47.233,36
20%	12.130,31	12.053,67
35%	19.069,52	18.628,37
50%	56.269,11	55.583,98
75%	43.645,33	26.453,56
100%	190.096,79	125.099,91
150%	6.087,46	5.584,06
Σύνολα	362.869,50	290.636,91

Η Τράπεζα, πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων διαθέτει αξιόπιστες και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και της πολυπλοκότητας των εργασιών της και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο).

1.2B) Κεφαλαιακή Απαιτήση έναντι λειτουργικού κινδύνου (Πυλώνας I)

Η Τράπεζα Ηπείρου υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη σύμφωνα με τα άρθρα 315-316 του Κανονισμού 575/2013. Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων γίνεται σε ετήσια βάση. Για το 2020 οι κεφαλαιακές απαιτήσεις δίνονται από των παρακάτω πίνακα:

ποσά σε χιλ. €

Τραπεζικές δραστηριότητες που υπόκεινται στην προσέγγιση του Βασικού Δείκτη ΒΙΑ (έσοδα 3τελευταίων ετών)	28.665,97
Προσέγγιση βασικού δείκτη ΒΙΑ (15% Μέσου όρου τριετίας)	1.433,29
Συνολικό ποσό ανοίγματος σε λειτουργικό κίνδυνο	17.916,23
ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ	1.433,29

Οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις θεωρούνται επαρκείς για την κάλυψη της Τράπεζας έναντι του λειτουργικού κινδύνου δεδομένων της φύσης και της πολυπλοκότητας των εργασιών της, των μεγεθών της και του υπάρχοντος δικτύου της.

1.2Γ) Κεφαλαιακή Απαιτήση έναντι κινδύνου αγοράς (Πυλώνας I)

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την απώλεια της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, λόγω δυσμενών μεταβολών σε οικονομικές μεταβλητές όπως τα επιτόκια, οι χρηματιστηριακές αξίες και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό 575/2013 η Τράπεζα δεν εμπίπτει στις διατάξεις υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς, αλλά εντάσσει τους κινδύνους από την κατοχή των χρηματοοικονομικών μέσων στις διατάξεις περί πιστωτικού κινδύνου. Τα Ίδια Κεφάλαια της Τράπεζας υπερκαλύπτουν το σύνολο των κεφαλαιακών απαιτήσεων και δημιουργούν πλεόνασμα Ιδίων Κεφαλαίων. Αναλυτικά:

ποσά σε χιλ. €

Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια (Own Funds)	31.067,90
Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 Capital)	25.046,90
Συνολικό Σταθμισμένο ποσό Ανοίγματος (Total Risk Exposure Amount)	194.565,53
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 Capital Ratio) %	12,87%
Ελάχιστο όριο δείκτη CET1 (31.12.2020)	8,43%
Πλεόνασμα Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1	16.291,45
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίων (Total Capital Ratio) %	15,97%
Ελάχιστο όριο Δείκτη Κεφαλαίων (31.12.2020)	10,41%
Πλεόνασμα Ιδίων Κεφαλαίων	15.502,65

2 ΠΥΛΩΝΑΣ II ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΔΑΕΕΚ)

Η Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του Πυλώνα II του κανονιστικού πλαισίου της Βασιλείας III. Έχει δημιουργηθεί σε συμφωνία με τις οδηγίες της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), καθώς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), της Τράπεζας της Ελλάδος και του πλαισίου του ενιαίου μηχανισμού εποπτείας των τραπεζών (SSM). Η ΔΑΕΕΚ έχει ως κύριο στόχο να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη όλων των αναλαμβανόμενων κινδύνων σύμφωνα με τις τρέχουσες αλλά και τις μελλοντικές δραστηριότητες της.

Στα πλαίσια των νέων εποπτικών απαιτήσεων αναφορικά με τη ΔΑΕΕΚ, η Τράπεζα έχει εγκαθιδρύσει ένα μηχανισμό διαρκούς καταγραφής, σχεδιασμού και κλιμάκωσης στα αρμόδια διοικητικά όργανα διαδικασιών που αφορούν την παρακολούθηση της κεφαλαιακής επάρκειας και των κεφαλαιακών απαιτήσεων, τόσο για τον Πυλώνα I όσο και για τη ΔΑΕΕΚ. Ο εν λόγω μηχανισμός περιλαμβάνει τις απαραίτητες διαδικασίες, ρόλους και αρμοδιότητες για την εκπόνηση, σύνταξη, επισκόπηση και έγκριση της ΔΑΕΕΚ.

Η Τράπεζα για την τρέχουσα υποβολή της ΔΑΕΕΚ κλήθηκε να υιοθετήσει επιπρόσθετες προδιαγραφές που εστάλησαν από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσεως και έκτακτης ανάγκης.

Για την αντιμετώπιση των καταστάσεων κρίσεων που μπορεί να προκληθούν από οποιοδήποτε περιστατικό, μικρής ή μεγάλης εμβέλειας, η Τράπεζα έχει καταρτίσει την Πολιτική Συνέχειας Εργασιών της, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Πολιτικής Ασφαλείας, σύμφωνα με την οποία θεσπίζονται οι εσωτερικές διαδικασίες και οι οργανωτικές δομές στην Τράπεζα προκειμένου να αντιμετωπιστούν καταστάσεις κρίσεως και έκτακτης ανάγκης, οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν διακοπή της ομαλής λειτουργίας του συνόλου ή μέρους των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της.

Η Πολιτική Ασφαλείας έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Πρότυπο ISO 27001 με την υποστήριξη εξειδικευμένου εξωτερικού συνεργάτη. Η Πολιτική που εμπεριέχει πρόβλεψη για κάθε κατάσταση κρίσης, εξειδικεύεται με εσωτερικές διαδικασίες και εγκυκλίους καθώς και πρόνοια για την απαραίτητη εκπαίδευση των εργαζομένων.

Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια της κρίσης ενίσχυσε ουσιαστικά τις διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου με εφαρμογή νέων πολιτικών όπως: παρακολούθηση δεικτών έγκαιρης προειδοποίησης της αύξησης πιστωτικού κινδύνου (EWI) που εντάσσεται στην αναθεωρημένη Πολιτική Πιστοδοτήσεων, αναθεώρηση της πολιτικής εκτιμήσεων των εξασφαλίσεων με χρήση πιστοποιημένων ανεξάρτητων εκτιμητών καθώς και αναθεώρηση των εναυσμάτων Αβέβαιης Είσπραξης (UTP triggers) στο πλαίσιο της εφαρμογής του νέου ορισμού της αθέτησης από 01-01-21.

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

3.1) Γενικές υποχρεώσεις: πολιτικές διαχείρισης των κινδύνων, οργανωτική δομή και λοιπά στοιχεία

Οι κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας εκπορεύονται από τις προβλέψεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαιτερότητες της Τράπεζας, τον ετήσιο προϋπολογισμό της και το εκάστοτε εφαρμόσιμο επιχειρηματικό της σχέδιο.

Στο πλαίσιο μιας διαφανούς και λειτουργικής πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, η Τράπεζα έχει καταγεγραμμένες διαδικασίες που καθορίζουν τη στρατηγική της αναφορικά με την ανάληψη, παρακολούθηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων. Εντός του 2020 ολοκληρώθηκε η καταγραφή μιας ενιαίας και συνεκτικής Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων, ώστε να τεκμηριώνεται επαρκώς ο βαθμός ανάληψης των κινδύνων από την Τράπεζα καθώς και η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείρισή τους βάσει στόχων (risk metrics).

Στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι, η Τράπεζα παρότι δεν υποχρεούται να συστήσει Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σύμφωνα με το μέγεθός της και την πολυπλοκότητα των εργασιών της, όπως ορίζεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για πλήρη εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της σχετικής ΠΔ/ΤΕ καθώς και την τήρηση των όρων συνεργασίας που έχει με τους Στρατηγικούς Επενδυτές. Η Τράπεζα, με την από 2/10.11.2016 απόφαση του Δ.Σ., προχώρησε στη σύσταση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να δημιουργήσει διαδικασίες για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, οι οποίες να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγική της, των κανονισμών και των πολιτικών της.

Προκειμένου να επιτευχθεί η περαιτέρω αναβάθμιση των ωφελειών και υπηρεσιών που απολαμβάνει το πελατολόγιο και οι συνεταιίροι της Τράπεζας, εντός ενός μακρόπνοου ορίζοντα πρόσδοσης οικονομικής αξίας, με την από 9/04.06.2015 απόφαση του ΔΣ, τροποποιήθηκε ο Εσωτερικός Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αναθεωρήθηκε με την υπ' αριθμ. 73/30.03.2020 απόφαση του Δ.Σ. ώστε να συμβαδίζει με την ισχύουσα οργανωτική δομή της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ένα μοντέλο «Τριών Γραμμών Άμυνας» για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Στην Πρώτη Γραμμή Άμυνας είναι οι εμπορικές και οι λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας, όπως αυτές εντοπίζονται στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, κυρίως μέσω των καταστημάτων της. Τα καταστήματα και οι κεντρικές διευθύνσεις που εμπλέκονται στις καθημερινές λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας λαμβάνουν υπόψη τους τις κατευθυντήριες γραμμές που τίθενται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, που αποτελεί την Δεύτερη Γραμμή Άμυνας.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ως ανεξάρτητη διοικητικά μονάδα είναι επιφορτισμένη με τη συνεχή αξιολόγηση και παρακολούθηση της ανάληψης κινδύνου που απορρέει από τις δραστηριότητες της Τράπεζας. Η Δεύτερη Γραμμή Άμυνας συμπληρώνεται από την Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία είναι επίσης διοικητικά ανεξάρτητη, διασφαλίζει την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Τρίτη Γραμμή Άμυνας αφορά τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης που αποτελεί μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα ελέγχου που παρέχει διασφάλιση και

συμβουλευτικό έργο εξασφαλίζοντας έτσι την εφαρμογή των πολιτικών και κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία της Τράπεζας. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της διαρκούς και συστηματικής αξιολόγησης της διαχείρισης των αναλαμβανόμενων κινδύνων καθώς και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου που ακολουθούνται από τις δυο πρώτες γραμμές άμυνας, ενώ στους σκοπούς της δραστηριότητας της συμπεριλαμβάνεται και η διακυβέρνηση της Τράπεζας. Τέλος προτείνει μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των προαναφερόμενων και παρακολουθεί την υλοποίηση των διορθωτικών ενεργειών σε τυχόν αναδειχθείσες αδυναμίες.

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης και η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων δεν συμμετέχουν στη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων και τα μέλη που τις απαρτίζουν δεν έχουν κανενός είδους σχέση με τα υπόλοιπα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας, εξασφαλίζοντας την εύρωστη, εύρυθμη και διαφανή περάτωση των καθηκόντων τους.

Γράφημα: Τρεις Γραμμές Άμυνας

Δίκτυο Τραπεζικών Καταστημάτων

Το δίκτυο καταστημάτων της Τράπεζας συμμετέχει ουσιαστικά στη διαχείριση κινδύνων καθώς υλοποιεί σε πρώτο βαθμό τη στρατηγική περιορισμού των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων μέσω στοχευμένων νέων εκταμιεύσεων και καλά σχεδιασμένων προϊόντων ρυθμίσεων. Η στοχοθεσία τίθεται από τον Διευθυντή Δικτύου σε επίπεδο καταστήματος, με βάση και τα όσα έχουν προβλεφθεί στο Επιχειρηματικό Σχέδιο και οι αποκλίσεις από τους στόχους παρακολουθούνται από σχετική εφαρμογή που έχει αναπτυχθεί στο intranet της Τράπεζας ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα διορθωτικές ενέργειες σε επίπεδο τιμολογιακής πολιτικής, διάθεσης νέων δανειακών προϊόντων, προτεινόμενες λύσεις ρυθμίσεων κ.ο.κ.

Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων

Η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και στην παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα δια μέσω των δραστηριοτήτων της είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Η Τράπεζα, μέσω των κατάλληλων μηχανισμών εντοπίζει, παρακολουθεί και αναλύει αυτούς τους κινδύνους λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Επιπροσθέτως, η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές στρατηγικές.

Υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων είναι η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και σε τελικό επίπεδο το ΔΣ. Η διαμόρφωση στρατηγικής ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της τράπεζας, και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και η επάρκεια Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων αξιολογούνται από το ΔΣ

Υπεύθυνη για την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας (ΔΔΚ).

Η ΔΔΚ αναφέρεται για θέματα που εμπίπτουν των αρμοδιοτήτων της στη Διοίκηση και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και μέσω της τελευταίας στο ΔΣ.

Η ΔΔΚ έχει την ευθύνη για την υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαιακής επάρκειας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Διοίκησης και της ΕΔΚ. Ειδικότερα:

- Χρησιμοποιεί τις κατάλληλες μεθόδους για τη διαχείριση των κινδύνων τους οποίους εν γένει η Τράπεζα αναλαμβάνει ή στους οποίους μπορεί να εκτεθεί, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υποδειγμάτων για την πρόβλεψη, αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση, αντιστάθμιση, μείωση και αναφορά τους.
- Εξειδικεύει τα όρια ανάληψης κινδύνων της Τράπεζας ταυτοποιώντας/καθορίζοντας τις επιμέρους παραμέτρους κατά είδος κινδύνου και ανά κατηγορία αντισυμβαλλομένου, κλάδο, χώρα, νόμισμα, είδος πιστοδοτήσεων, μορφή χρηματοπιστωτικών τίτλων, μετοχών, παραγώγων, επιχειρησιακό χώρο, λειτουργία, δραστηριότητα, προϊόν, σύστημα κλπ και παρακολουθεί την τήρησή τους, θεσπίζοντας τις κατάλληλες διαδικασίες.
- Συμμετέχει στην εξέταση και αξιολόγηση πιστοδοτήσεων, καθώς και ρυθμίσεων πιστωτικών ανοιγμάτων.
- Καθορίζει κριτήρια κατάταξης των πιστωτικών ανοιγμάτων σύμφωνα με τις οδηγίες της τραπεζικής εποπτείας.
- Συμμετέχει στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και διαδικασιών.
- Υποβάλλει τις απαιτούμενες Εποπτικές αναφορές, καθώς και εν γένει αναφορές για την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης και της ΕΔΚ.
- Καθορίζει κριτήρια έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system) σε ατομικά και συνολικά χαρτοφυλάκια και εισηγείται για τις κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα αυξημένης παρακολούθησης, διαρκώς, ή και περιοδικά, αναλόγως της φύσεως των κινδύνων.
- Εισηγείται στην ΕΔΚ τις κατάλληλες τεχνικές προσαρμογής των κινδύνων στα αποδεκτά επίπεδα.

- Αξιολογεί περιοδικά την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης κινδύνων και προτείνει διορθωτικά μέτρα εφόσον κριθεί σκόπιμο.
- Διενεργεί ετησίως δοκιμές προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress tests) με σενάρια προσαρμοσμένα στη φύση των δραστηριοτήτων της Τράπεζας ή/και κατόπιν οδηγιών της ΤτΕ για όλες τις μορφές των κινδύνων και ιδίως του πιστωτικού, αγοράς, επιτοκίων και ρευστότητας, αναλύει τα αποτελέσματά τους, εισηγείται τις κατάλληλες πολιτικές και υποβάλλει τα σχετικά αποτελέσματα στην ΤτΕ.
- Προσδιορίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και την εν γένει ανάπτυξη μεθοδολογιών εκτίμησής τους για την κάλυψη όλων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα και εισηγείται τις πολιτικές διαχείρισής τους.

Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ένα επαρκές και αποτελεσματικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου το οποίο διαρθρώνει μια σειρά διαδικασιών και ρυθμίσεων διακυβέρνησης σε επίπεδο διοικητικών οργάνων και ανώτατων στελεχών της Τράπεζας.

Η ΜΕΕ είναι μία ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα παροχής διασφάλισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Τράπεζας μέσω τακτικής αξιολόγησης του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου

Σύμφωνα με τον τελευταίο Αναθεωρημένο Κανονισμό (απόφαση Δ.Σ. 65/10.09.2019), η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης της Τράπεζας, αποτελεί ανεξάρτητη μονάδα και αναφέρεται στο ΔΣ και στη Διοίκηση, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου. Ακολουθεί συστηματική προσέγγιση στην εκτέλεση του ελεγκτικού της έργου ούτως ώστε να διαπιστωθεί ο βαθμός εφαρμογής των εσωτερικών κανονισμών που διέπουν την Τράπεζα. Σε αυτούς περιλαμβάνονται τα καταστατικά, οι διαδικασίες και προληπτικοί μηχανισμοί ελέγχου για κάθε τύπο συναλλαγής καθώς και ο βαθμός συμμορφώσεως με το νομοθετικό πλαίσιο.

Παρατίθενται ενδεικτικά οι αρμοδιότητες της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης:

- Διενέργεια τακτικών ελέγχων στο σύνολο των βασικών λειτουργιών της Τράπεζας,
- Διενέργεια έκτακτων ελέγχων σε τραπεζικά καταστήματα για την ενίσχυση διαδικασιών αποτροπής παράνομων συμπεριφορών και επαναληπτικών ελέγχων βάσει προγενέστερων ευρημάτων ούτως ώστε να ολοκληρωθεί η τακτοποίησή τους εντός ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος,
- Σύνταξη της ετήσιας έκθεσης ΜΕΕ έως τις 30/06 κάθε έτους. Η έκθεση υποβάλλεται εσωτερικά στην Επιτροπή Ελέγχου ή απευθείας στο ΔΣ και στην Διεύθυνση Εποπτευόμενων Εταιριών στην ΤτΕ,
- Σύνταξη Ετήσιας Έκθεσης για τα Πληροφοριακά Συστήματα έως τις 10/02 κάθε έτους. Η έκθεση υποβάλλεται εσωτερικά στην Επιτροπή Ελέγχου ή απευθείας στο ΔΣ και στην Διεύθυνση Εποπτευόμενων Εταιριών στην ΤτΕ,
- Σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης για την Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ-ICAAP) και για την Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ.-ILAAP),
- Επεξεργασία των αναφορών με τα αποτελέσματα των ελέγχων και ενημέρωση τακτικά ή, σε ειδικές περιπτώσεις, εκτάκτως την Επιτροπή Ελέγχου και τη Διοίκηση,
- Ενημέρωση για τα αποτελέσματα των ελέγχων που πραγματοποιούνται από τους τακτικούς ορκωτούς λογιστές, τους ορκωτούς ελεγκτές που διενεργούν ανά τριετία την αξιολόγηση της επάρκειας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, καθώς και από τις Εποπτικές Αρχές,

- Κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος ελέγχων (Audit Plan) και προώθηση προς έγκριση στην Επιτροπή Ελέγχου. Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθεί το πρόγραμμα Ελέγχου και συντονίζει τις ελεγκτικές εργασίες.

Ο εντοπισμός και η εκτίμηση των κινδύνων αποτελεί μια δυναμική διαδικασία για τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης και η μεθοδολογία που ακολουθείται επηρεάζεται από μια σειρά παραγόντων. Οι καταγεγραμμένοι κίνδυνοι διαβαθμίζονται και εκτιμώνται στο ανάλογο επίπεδο χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν τα αντίστοιχα σημεία ελέγχου που τίθενται από τη Διοίκηση και μετριάζουν τον κίνδυνο. Με γνώμονα το επιχειρησιακό μοντέλο της Τράπεζας και τους επιχειρηματικούς της στόχους εκτιμώνται οι κίνδυνοι σε όλο το φάσμα του ελεγκτικού χώρου, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις επιχειρησιακές μονάδες, διαδικασίες, λειτουργίες και δραστηριότητες της Τράπεζας. Η συμβολή των στελεχών που απαρτίζουν τις επιχειρηματικές μονάδες της Τράπεζας κατά τη διενέργεια των ελέγχων είναι σημαντική για την κατανόηση τόσο του ελεγκτικού πλαισίου όσο και των εγγενών ανά επιχειρηματική μονάδα κινδύνων.

Η κατάταξη εκτίμησης κινδύνων από την Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης ακολουθεί την παρακάτω 4-βάθμια κλίμακα:

Γράφημα: Κλίμακα Κινδύνου

Η αυτό-αξιολόγηση των κινδύνων (self-assessment) αποτελεί αρμοδιότητα και διεργασία της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων με τη συμμετοχή των επιχειρησιακών μονάδων της Τράπεζας. Ως εκ τούτου, σημειώνεται ότι αποτελεί ξεχωριστή διαδικασία από την αναγνώριση και αξιολόγηση κινδύνων που διενεργεί η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης και δε θα πρέπει να συγχέεται με αυτή.

3.2) Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικής ζημίας που προκύπτει από την αθέτηση των υποχρεώσεων των δανειοληπτών. Ο κίνδυνος αυτός αποτελεί σημαντική πηγή κινδύνου και η συστηματική παρακολούθηση και διαχείρισή του, θεωρείται πρωταρχικός στόχος της Τράπεζας. Η συνολική έκθεση της Τράπεζας στον πιστωτικό κίνδυνο προέρχεται κυρίως από τα εγκεκριμένα δάνεια της επιχειρηματικής και ιδιωτικής πίστης.

- **Παρακολούθηση και Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου**

Η αξιολόγηση των χορηγήσεων ως προς τον πιστωτικό τους κίνδυνο βασίζεται σε ένα πλήθος οικονομικών και ποιοτικών κριτηρίων.

Στα οικονομικά κριτήρια σημαντικό στοιχείο αποτελεί εκτός από το ύψος των εισοδημάτων και η συνολική δανειακή επιβάρυνση των πελατών. Επίσης λαμβάνεται υπόψη η μηνιαία επιβάρυνση του πιστούχου καθώς και η σχέση του εισοδήματος με το συνολικό ύψος των δανείων του.

Βασικό κριτήριο, αναλόγως και του είδους του δανείου, αποτελεί ο δείκτης LTV (ύψος χορήγησης προς αξία εξασφαλίσεων). Δίνεται μεγάλη έμφαση στις διασφαλίσεις και στην εκτίμηση της αξίας των ακινήτων.

Στα ποιοτικά κριτήρια εντάσσονται η συναλλακτική συμπεριφορά του πελάτη, η βιωσιμότητα της επιχείρησης, η φήμη του στη αγορά, ο κλάδος που ανήκει κ.λ.π.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των πιστούχων μέσω του συστήματος αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου Icar Risk Profiler της εταιρείας ICAP, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία για την επιχειρηματική πίστη τον 01/2021.

Είναι σύστημα αξιολόγησης το οποίο συγκεντρώνει ποσοτικές και αντικειμενικά ποιοτικές πληροφορίες για επιχειρήσεις σε ατομική βάση, προκειμένου να αξιολογήσει την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσει την πιστοληπτική τους ικανότητα. Λαμβάνει υπόψη τα επικαιροποιημένα ετήσια οικονομικά αποτελέσματα και την διάρθρωση των Οικονομικών Καταστάσεων της κάθε επιχείρησης, τις ταμειακές ροές της, τις τάσεις που υπάρχουν στον κλάδο δραστηριοποίησής της, την κατάσταση των ανταγωνιστών της, καθώς επίσης και την ποιοτική αξιολόγηση της διοίκησής της, της εν γένει κατάστασής της και άλλων παραγόντων σχετικά με την αγορά και τη δομή του κλάδου δραστηριότητάς της.

Η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων (Credit Ratings) αποτυπώνεται σε δεκαβάθμια κλίμακα (1-10). Όσο η ταξινόμηση / κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας (1-2) τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης. Αντίθετα, όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας (9- 10) τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης.

Το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου (ΣΕΠΠΚ) είναι σύνολο ενεργειών που συντείνουν στην προσπάθεια για την ορθότερη διαχείριση των πιστοδοτήσεων με στόχο τον περιορισμό των δανείων που από Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα κατατάσσονται ως Μη εξυπηρετούμενα.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η έγκαιρη ανάδειξη των αιτιών που συμβάλλουν ώστε ένα πιστοδοτικό άνοιγμα να καταταχθεί ως Άνοιγμα υπό παρακολούθηση (watchlist) λόγω σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (μετακίνηση σε Stage 2 τουλάχιστον) προκειμένου να ληφθούν αποτελεσματικές και έγκαιρες ενέργειες διαχείρισης του.

- **Όρια Πιστωτικού Κινδύνου**

Η Τράπεζα εφαρμόζοντας σύστημα πιστοδοτικών ορίων διαχειρίζεται και περιορίζει το ύψος του πιστωτικού κινδύνου. Τα πιστοδοτικά όρια προσδιορίζουν τη μέγιστη αποδεκτή ανάληψη κινδύνου έναντι ανοιγμάτων. Για να καθοριστούν τα όρια πελατών, λαμβάνονται υπόψη οι εξασφαλίσεις που μειώνουν το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου, κατατάσσοντας τον κίνδυνο των ανοιγμάτων σε κατηγορίες κινδύνου, ανάλογα με το είδος των εξασφαλίσεων και τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους. Για την έγκριση των πιστοδοτήσεων έχουν οριστεί εγκριτικά κλιμάκια ανάλογα με το ύψος του ανοίγματος, ο ρόλος των οποίων για την ποιότητα του χαρτοφυλακίου είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

- **Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου**

Περιγραφή των κυριότερων ειδών εξασφαλίσεων που αποδέχεται η Τράπεζα:

Η Τράπεζα λαμβάνει καλύμματα και εξασφαλίσεις έναντι πιστοδοτήσεων σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των δανείων. Όσον αφορά τη χρήση τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα εφαρμόζει την Απλή Μέθοδο Χρηματοοικονομικών Εξασφαλίσεων (άρθρο 222 Κανονισμού 575/2013).

Για το σκοπό αυτό η Τράπεζα ενσωματώνει στην πολιτική της εξασφαλίσεις, οι κυριότερες των οποίων ορίζονται οι παρακάτω:

- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου
- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Προσημειώσεις / υποθήκες ακινήτων
- Εγγυήσεις ΕΤΑΕ
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Ενεχυρίαση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια – πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ.

Διαδικασίες αποτίμησης εξασφαλίσεων

Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών και εμπράγματων εξασφαλίσεων πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα όπως ορίζει το θεσμικό πλαίσιο.

Για τις εμπράγματα εξασφαλίσεις, όσον αφορά την τακτική αποτίμησής τους, η Τράπεζα κάνει χρήση του άρθρου 208 του Κανονισμού 575/2013. Η αξία κάθε προσημείωσης λογίζεται ως το μικρότερο ποσό μεταξύ της εμπορικής τιμής πώλησης και του ποσού της προσημείωσης.

Για την μη χρηματοδοτούμενη προστασία, η Τράπεζα σήμερα χρησιμοποιεί μόνο εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου. Δεν χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Η Τράπεζα για την κάλυψη πιθανής ζημίας του δανειακού της χαρτοφυλακίου σχηματίζει λογιστικές προβλέψεις, οι οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις της. Με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3, του άρθρου 1, του Ν.4308/2011, η Τράπεζα από την 1^η Ιανουαρίου του 2015, συντάσσει τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί έλεγχο απομείωσης με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση:

α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε επίπεδο χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα εξετάζει για απομείωση σε ατομική βάση τα δάνεια τα οποία θεωρεί από μόνα τους σημαντικά. Σημαντικά θεωρούνται επιχειρηματικά δάνεια τα οποία ανά πελάτη υπερβαίνουν το ποσό που καθορίζεται από τη Διοίκηση. Για τα λοιπά δάνεια ο έλεγχος της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου.

Η Τράπεζα έχει καθορίσει τα γεγονότα που αποτελούν το έναυσμα για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης.

Τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση κατά την οποία δεν προκύπτει ζημία απομείωσης, αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα ταξινομεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοιογενείς κατηγορίες, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων.

β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια

Η Τράπεζα χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνουν τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματα εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Η Τράπεζα, εφαρμόζοντας συνετή πολιτική, σημείωσε μικρή πιστωτική επέκταση εντός του 2020. Οι χορηγήσεις στο τέλος του 2020 ανήλθαν σε €264.865χιλ. έναντι €250.392χιλ. το 2019 (αύξηση 5,77%), ενισχύοντας όλους τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) με 31.12.2020 ανήλθαν σε ποσοστό 55,70% επί του συνόλου του μεικτού υπολοίπου των χορηγήσεων μειωμένα κατά περίπου 9,70% σε σχέση με την 31.12.2019, ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της στρατηγικής διαχείρισης καθυστερημένων ανοιγμάτων, τη βελτίωση των ανακτήσεων από λειτουργικές ροές και από ρευστοποίηση ακινήτων και τη διαγραφή απαιτήσεων.

Εντός της κλειόμενης χρήσης σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, ύψους €3,3εκ.. Έτσι οι συνολικές προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ανήλθαν σε €61,24εκ. έναντι €66,30εκ. την 31.12.2019. Η κάλυψη από προβλέψεις των ΜΕΑ την 31-12-20 ανέρχεται σε 40,3%, παρά τις σημαντικές διαγραφές ανοιγμάτων ύψους €8,3 εκατ. έναντι σχηματισμένων προβλέψεων που πραγματοποιήθηκαν εντός της χρήσης 2020. Εξαιρουμένης της επίδρασης αυτών των διαγραφών, το ποσοστό κάλυψης θα ανερχόταν σε 43,5% περίπου.

Η εξέλιξη των προβλέψεων κατά τη τελευταία πενταετία, απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Ο βαθμός κάλυψης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων και αξία χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων ανέρχεται σε 90,13%.

Επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στα Εποπτικά Κεφάλαια

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζεται η δημοσιοποίηση στοιχείων της Τράπεζας με βάση την Π.Ε.Ε. 154/1/28.01.2019 για την υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA/GL/2018/01) που αφορά τις επιπτώσεις εισαγωγής του ΔΧΠΑ 9 στα κεφάλαια και κατ' επέκταση στους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας.

Ανάλυση επίπτωσης Δ.Π.Χ.Α. 9 (ΠΕΕ 154/1/28.01.2019)			
ποσά σε χιλ. €		31/12/2020	31/12/2019
Διαθέσιμο κεφάλαιο (ποσά)			
1	Κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	25.047	22.921
2	Κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	21.348	19.107
3	Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	25.047	22.921
4	Κεφάλαιο της κατηγορίας 1 εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	21.348	19.107
5	Συνολικό κεφάλαιο	31.068	28.942
6	Συνολικό κεφάλαιο εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	27.369	25.128
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού (ποσά)			
7	Σύνολο σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού	194.566	189.829

8	Σύνολο σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	190.867	186.014
Δείκτες κεφαλαίου			
9	Κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό επί του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	12,87%	12,07%
10	Κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό επί του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο) εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	11,18%	10,27%
11	Κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό επί του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	12,87%	12,07%
12	Κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό επί του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο) εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	11,18%	10,27%
13	Συνολικό κεφάλαιο (ως ποσοστό επί του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	15,97%	15,25%
14	Συνολικό κεφάλαιο (ως ποσοστό επί του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο) εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	14,33%	13,50%
Δείκτης μόχλευσης			
15	Μέτρο συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης		
16	Δείκτης μόχλευσης	8,41%	7,94%
17	Δείκτης μόχλευσης εάν δεν είχαν εφαρμοστεί οι μεταβατικές ρυθμίσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή ανάλογων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	7,26%	6,70%

3.3) Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στην πιθανή αδυναμία της Τράπεζας να πληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές, λόγω έλλειψης ρευστών διαθεσίμων. Η Τράπεζα εφαρμόζει Στρατηγική & Πολιτική διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με το Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνων της Τράπεζας (RAF). Η Στρατηγική/Πολιτική περιέχει εννοιολογικούς προσδιορισμούς του κινδύνου Ρευστότητας, μεθόδους υπολογισμού και αποτίμησης του κινδύνου και ορίζει με σαφήνεια τους δείκτες και τα επιθυμητά όρια του κινδύνου Ρευστότητας προσαρμοσμένα στο επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Τράπεζας.

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής της.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο των δανείων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.

- Η αποτελεσματική διαχείριση της ενδοημερησίας ρευστότητας.

Εφαρμόζοντας τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου (ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009), η Τράπεζα έχει αναπτύξει Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan), σύμφωνα με το οποίο διαχειρίζεται τη ρευστότητά της υπό μη φυσιολογικές συνθήκες (liquidity crisis), με σκοπό την προστασία των καταθετών, πιστωτών και των μεριδιούχων της.

Με την υπ' αριθμ. 112/30.06.2021 απόφασή του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας εγκρίθηκε η Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) στα πλαίσια της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ – Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Έχει δημιουργηθεί σε συμφωνία με τις οδηγίες της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (SREP) καθώς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), της Τράπεζας της Ελλάδος υπό του πλαισίου του ενιαίου μηχανισμού εποπτείας των τραπεζών (SSM).

Η Τράπεζα αναγνωρίζει πως η εν λόγω αναφορά δεν αποτελεί μια στατική απεικόνιση της αξιολόγησης της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας αλλά την μελέτη και αξιολόγηση παραγόντων που σχετίζονται με την εσωτερική επάρκεια της ρευστότητάς της. Για τους σκοπούς αυτούς, αξιολογούνται οι κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει η Τράπεζα, το προφίλ της και η στάση της απέναντι σε αυτούς και παράλληλα μελετώνται σενάρια καθώς και οι επιπτώσεις αυτών στην επάρκεια εσωτερικής ρευστότητάς της. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζεται η ανάγκη ενσωμάτωσης της εν λόγω αναφοράς στην ημερήσια διαχείριση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων καθώς και στις διαδικασίες λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων, προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη διαχείριση της ρευστότητας της και να υπάρξει καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση έναντι των διαφόρων κινδύνων.

Με την από 30.09.2020 απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας εγκρίθηκε το Σχέδιο Ανάκαμψης το οποίο συντάχθηκε σύμφωνα με την οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση των Τραπεζών (2014/59/EU-BRRD) και με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1075. Το Σχέδιο Ανάκαμψης αποσκοπεί στην ανάπτυξη μιας σειράς μέτρων ανάκαμψης για την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής θέσης της Τράπεζας, για ανάγκες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, μετά από μια πιθανή σημαντική επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης. Για το λόγο αυτό το Σχέδιο θέτει το πλαίσιο Διακυβέρνησης ώστε οι εν λόγω απειλές επιδείνωσης να εντοπίζονται άμεσα και κατ' επέκταση να διαχειρίζονται καταλλήλως. Η Τράπεζα προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες εποπτικές απαιτήσεις δημιούργησε ένα μηχανισμό σύμφωνο με τις βασικές αρχές και το μοντέλο Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος προσδιορίζει τις διαδικασίες, ρόλους και αρμοδιότητες για την προετοιμασία, σύνταξη, επισκόπηση αλλά και έγκριση του ΣΧ. ΑΝ.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας για την Τράπεζα είναι πρωταρχικής σημασίας. Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες και την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO), στην οποία συμμετέχει ως τακτικό μέλος και ο Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων.

Η Τράπεζα φροντίζει να διατηρεί επαρκή επίπεδα αποθεμάτων ρευστότητας, αποτελούμενα από μη βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού κατάλληλα για ενεχυρίαση, προκειμένου να καλυφθούν τυχόν ελλείψεις χρηματοδότησης σε περιόδους κρίσης ρευστότητας. Στο πλαίσιο αυτό έχει ήδη συνάψει από το 2015 γραμμή χρηματοδότησης με συστημική Τράπεζα, αορίστου διάρκειας, ενώ εξετάζει και αναμένεται να προχωρήσει, εντός του τρέχοντος έτους, στην εκχώρηση στην ΤτΕ δανειακών ανοιγμάτων έναντι επιχειρήσεων, που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, ώστε να έχει τη δυνατότητα άντλησης επιπλέον ρευστότητας (ΠΣΝΠ 114/12.06.2020).

Στις 31.12.2020 ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR) αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

	Δείκτες Ρευστότητας	Όρια
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR)	376,29%	100,00%
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR)	118,40%	100,00%

Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας παρουσίασαν αύξηση ποσοστού 11,20% και ανήλθαν στα €246,78εκ. την 31.12.2020 έναντι €221,93εκ. την 31.12.2019. Οι καταθέσεις της Τράπεζας είναι το ποιοτικό μέγεθος που εκφράζει την εμπιστοσύνη και ταυτόχρονα αποτελεί το βασικό δείκτη της αποδοχής που έχει η Τράπεζα στην Ήπειρο.

3.4) Κεφαλαιακός Κίνδυνος

Ο κίνδυνος αυτός αφορά το επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των Ιδίων Κεφαλαίων καθώς τα ίδια κεφάλαια αφενός προσδιορίζουν τη δυνατότητα ανάληψης κινδύνων και αφετέρου αποτελούν τη βάση υπολογισμού διαφόρων εποπτικών δεικτών.

Για τον κίνδυνο κεφαλαίων η Τράπεζα:

- Διακριβώνει το επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των εποπτικών κεφαλαίων.
- Παρακολουθεί την πολιτική και τον ρυθμό πιστωτικής επέκτασης εφόσον μπορεί να αποδυναμώσει την κεφαλαιακή επάρκεια μέσω μείωσης στοιχείων εποπτικών κεφαλαίων ή μέσω αύξησης των σταθμισμένων στοιχείων του Ενεργητικού έναντι του πιστωτικού κινδύνου.
- Αναλύει τη δυνατότητα άντλησης πρόσθετων κεφαλαίων με εύλογους όρους (έγκυρη άντληση και κόστος), όπως προσδιορίζεται από την ανάλυση της κεφαλαιακής δομής, της δομής του ενεργητικού και την πρόσβαση του ιδρύματος στις αγορές.

Επίσης, η Τράπεζα έχει βελτιώσει το πλαίσιο διαχείρισης και παρακολούθησης των κεφαλαίων της μέσα από μία σειρά ενεργειών όπως:

- Ανάπτυξη και επικαιροποίηση της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ),
- Βελτίωση του πλαισίου διενέργειας σεναρίων ακραίων καταστάσεων.

Από την 1^η Ιανουαρίου 2020 η Τράπεζα υποχρεούται να τηρεί απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου σε ποσοστό 2,50% (προσαύξηση του συνολικού δείκτη κεφαλαίου).

Επιπρόσθετα η ΤτΕ στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης (Supervisory Review & Evaluation Process) έχει επιβάλει πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις επί του συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε ποσοστό 2,55% για το έτος 2020.

Τέλος η ΤτΕ για το 2020 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε ποσοστό 0%. Το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%.

Οι δείκτες κεφαλαίων της Τράπεζας υπερβαίνουν τα κανονιστικά όρια που καθορίζονται από τις αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ακολούθως:

	Δείκτης (31.12.2020)	Ελάχιστο όριο (31.12.2020)
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1)	12,87%	8,43%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1)	12,87%	10,41%

Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (TCR)	15,97%	13,05%
-----------------------------------	--------	--------

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η εξέλιξη του κεφαλαίου την τελευταία διετία:

Εξέλιξη Κεφαλαίου (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2019	31.12.2020
Κεφάλαιο	18.698,79	20.263,05
Αποθεματικά	1.119,54	1.612,83
Σύνολο	19.818,33	21.875,88

Για τη βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας και την περαιτέρω ενίσχυσή της η Διοίκηση της Τράπεζας έλαβε τα ακόλουθα μέτρα:

- Στις 30/09/2020 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας το επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ.). Το σχέδιο αποσκοπεί στην περιγραφή μιας σειράς πιθανών επιλογών ανάκαμψης που δύναται να αναλάβει η Τράπεζα σε περιπτώσεις που απειλείται η βιωσιμότητα της.
- Εντός του 2020 πραγματοποιήθηκε ενίσχυση του συνεταιριστικού κεφαλαίου συνολικού ποσού €1,77 εκ..

3.5) Λειτουργικός Κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες. Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτει και ο νομικός κίνδυνος.

Ένα σημαντικό υποσύνολο του λειτουργικού κινδύνου είναι τα ενδεχόμενα προβλήματα και οι αστοχίες που αφορούν τα μηχανογραφικά συστήματα και τις σχετικές διαδικασίες. Η μηχανογράφηση πλέον σε όλες τις Τράπεζες έχει κεντρικό ρόλο, επομένως απαιτείται να διασφαλιστεί η Εμπιστευτικότητα, Ακεραιότητα και η Διαθεσιμότητα των πληροφοριών που διακινούνται μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

Στην προσπάθεια αποτελεσματικότερης διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου που απορρέει από τα πληροφοριακά συστήματα η Τράπεζα προγραμματίζει για το 2021 νέα έργα, τα οποία αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω:

- Δημιουργία προϊόντος διαχείρισης πληρωμών με χρήση smart phone & tablets για ελληνικές επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Ηπείρου.
- Εγκατάσταση λογισμικού ασφαλείας των Η/Υ & Servers, που θα υποστηρίζει Full Disk Encryption, Removable media encryption, Deslock + Go portable encryption, File & folder encryption, Outlook plugin form email & attachments, Text & clipboard encryption, Virtual disks & encrypted archives, Centralized management compatible. Με την ανανέωση του DPO και Security Officer σε εξωτερικούς συνεργάτες έχει προγραμματιστεί η εγκατάσταση ειδικού λογισμικού για κρυπτογράφηση που αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Εγκατάσταση Interactive Machine Teller για το υπό σχεδιασμό e-branch. Για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Τράπεζας έχει σχεδιαστεί η λειτουργία ενός Hybrid Branch το οποίο περιλαμβάνει ένα Interactive Machine Teller. Η λειτουργία του συστήματος περιλαμβάνει video επικοινωνία, scanner για αποστολή

δικαιολογητικών, όλες τις λειτουργίες που παρέχει ένα ATM καθώς και κατάθεση επιταγών.

- Ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής προμηθευτή για τις νέες υπηρεσίες που αφορούν το Target1, TIPS, T2S.
- Ολοκλήρωση εγκατάστασης Monitoring System, για την ασφάλεια των συστημάτων
- Προγραμματισμός για IT Audit από εξειδικευμένη εταιρία.
- Αναβάθμιση νέου e-banking, παράλληλα με το Core Banking, το οποίο θα περιλαμβάνει το διαχωρισμό σε Retail & Corporate πελάτες.
- Υλοποίηση Υπηρεσίας ασφάλειας διαδικτυακών εφαρμογών (Web application firewall).
- Μηχανισμός προστασίας βάσεων δεδομένων του e-banking.

Η Τράπεζα έχει προχωρήσει στη δημιουργία εσωτερικών κανονισμών για όλες τις βασικές θέσεις ευθύνης και τις τραπεζικές διαδικασίες. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην εκπαίδευση του προσωπικού ειδικά για τα θέματα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας όσο και της νέες απαιτήσεις για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που θέτει ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός GDPR.

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιο ανάπτυξης της Τράπεζας. Για το λόγο αυτό, η Τράπεζα επενδύει συστηματικά στην επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της, με στόχο να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη. Η εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων αποτελούν τα σημαντικότερα οχήματα αναβάθμισης του επαγγελματικού επιπέδου των εργαζομένων και κατά συνέπεια της Τράπεζας. Η συνεχής βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και γνώσεων των εργαζομένων μέσω της συμμετοχής τους σε πλήθος σεμιναρίων που διοργανώνει η Τράπεζα, αλλά και άλλοι φορείς, η διαρκής ενημέρωσή τους για τις τρέχουσες χρηματοοικονομικές εξελίξεις σε συνδυασμό με την προώθηση της αυτοεκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, αποτελούν προτεραιότητες νευραλγικής σημασίας για την Τράπεζα και υποστηρίζονται από αυτή μέσω προγράμματος χρηματοδότησης του κόστους σπουδών.

3.6) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Συναλλαγματικός Κίνδυνος προέρχεται από την πιθανότητα αλλαγής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας δεν έχει χαρακτήρα «χαρτοφυλακίου συναλλαγών» αλλά «τραπεζικού χαρτοφυλακίου» και κατά συνέπεια ο κίνδυνος αυτός δεν υφίσταται.

3.7) Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας προβλέπει την ισορροπία αυτών των μεγεθών, όρος ο οποίος έχει τηρηθεί σε όλες τις προηγούμενες χρήσεις. Επίσης έμφαση δίνεται στη δυνατότητα βραχυχρόνιας ανταπόκρισης στις μεταβολές των επιτοκίων, με την πρόβλεψη αποδοχής καταθέσεων προθεσμίας με διάρκεια έως ενός έτους και την προώθηση ακόμη πιο βραχυχρόνιων μορφών κατάθεσης. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας

παρακολουθεί και αναλύει την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου είναι η ελάχιστη δυνατή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγήσεων αφορά προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου λόγω μη ύπαρξης ειδικών χρηματοοικονομικών προϊόντων.

3.8) Κίνδυνος Φήμης

Το στοιχείο της φήμης της Τράπεζας είναι κεντρικό για τη Διοίκηση και όλο το ανθρώπινο δυναμικό της. Δίνεται έμφαση στην ποιότητα, στην εξυπηρέτηση, τη δίκαιη μεταχείριση και στη διαφάνεια των συναλλαγών.

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Τράπεζας δεν υπάρχουν διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, οι οποίες να επιφέρουν ή να έχουν επιφέρει, κατά τη διάρκεια του έτους, σημαντικές μεταβολές στη χρηματοοικονομική της θέση ή την κερδοφορία της.

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Τράπεζα, είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία που δημιούργησε και στηρίζει την Τράπεζα.

3.9) Εταιρική Κοινωνική ευθύνη

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Τράπεζα είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία, που δημιούργησε και στηρίζει την Τράπεζα.

Η Τράπεζα δημιουργεί κοινωνικό προϊόν που αποδίδεται στην πολιτεία ή στους πολίτες και για το 2020 υπερέβη τα €3.660χιλ.

Ενδεικτικά το μέγεθος της κοινωνικής συνεισφοράς της Τράπεζας απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ 2020

Δημόσιο (φόροι, εισφορές κλπ)	730
Ασφαλιστικά Ταμεία	1.016
Προσωπικό	1.882
Χορηγίες	32
ΣΥΝΟΛΟ (ποσά σε χιλ. ευρώ)	3.660

Παράλληλα, ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των Ηπειρωτών και με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, παρά την ανάγκη για περιορισμό των δαπανών της, συνεχίζει να στηρίζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες των φορέων του τόπου μας, καθώς και το έργο καταξιωμένων τοπικών κοινωνικών συλλόγων.

Η συμπαράσταση της Τράπεζας έχει πολλές φορές αποδεχθεί καθοριστική για την πραγματοποίηση και την επιτυχία σημαντικών δράσεων.

3.10) Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Ο Κίνδυνος συγκέντρωσης μπορεί να δημιουργηθεί από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών ή σε ανοίγματα σε συγκεκριμένες ομάδες αντισυμβαλλομένων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως ο κλάδος, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, το νόμισμα κ.λ.π.

Η Τράπεζά ανά τρίμηνο εξετάζει τον κίνδυνο συγκέντρωσης που προέρχεται από τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα, δηλαδή τα ανοίγματα που σε επίπεδο ομίλου ξεπερνούν το 10% των Ιδίων κεφαλαίων της και τους πιστούχους με υπόλοιπα άνω του 1 εκ. ευρώ και αποστέλλει τις αντίστοιχες καταστάσεις στην ΤτΕ.

Ακολουθεί πίνακας που παρουσιάζει την κατηγοριοποίηση (μετά από προβλέψεις) των ανοιγμάτων της Τράπεζας ανά κλάδο, όπως εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις την 31.12.2019 και 31.12.2020.

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2019	31.12.2020
A. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	197.437	211.332
1. Γεωργία - Κτηνοτροφία	15.735	16.209
2. Μεταποίηση	29.575	27.810
3. Κατασκευές	29.610	25.880
4. Εμπόριο	52.889	54.084
5. Τουρισμός	42.036	50.335
6. Μεταφορές - Logistics	6.033	6.598
7. Εκμετάλλευση ακινήτων	5.554	6.250
8. Ενέργεια	4.383	7.197
9. Υπηρεσίες	7.830	7.415
10. Λοιπές	3.787	9.554
B. ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	50.273	51.122
1. Καταναλωτικά δάνεια	12.268	6.605
2. Στεγαστικά δάνεια	38.005	44.517
Γ. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	2.682	2.411
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ (Α+Β+Γ)	250.392	264.865
Μείον: Σωρευμένες απομειώσεις	-66.292	-61.235
ΣΥΝΟΛΟ	184.100	203.630

Από την ανάλυση του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το 80% των χορηγήσεων αφορά επιχειρήσεις, το 19% νοικοκυριά και το 1% το Δημόσιο Τομέα.

Σχετικά με τις επιχειρήσεις υφίσταται διασπορά των χρηματοδοτήσεων ανά κλάδο, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου αφορά το εμπόριο με ποσοστό 26%, τον τουρισμό με ποσοστό 24%, την μεταποίηση με ποσοστό 13%, τις κατασκευές με ποσοστό 12%, την γεωργία με 8% και ακολουθούν οι υπόλοιποι κλάδοι με μικρά ποσοστά.

Όσον αφορά τις καταθέσεις, υφίσταται ικανοποιητική διασπορά μεταξύ των πελατών, όπου με στοιχεία 31.12.2020 οι καταθέσεις των 10 μεγαλύτερων πελατών αντιστοιχούν στο 13,38% του συνόλου των πελατειακών καταθέσεων της Τράπεζας. Μόνο έξι καταθέτες της Τράπεζας συνεισφέρουν με ποσοστό άνω του 1% στη συνολική χρηματοδότησή της.

3.11) Κίνδυνος Συμμόρφωσης

Ως Κίνδυνος Συμμόρφωσης νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή και τους κώδικες δεοντολογίας.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης παρακολουθεί τον κίνδυνο Συμμόρφωσης όπως νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα μη συμμορφώσεως με τους νόμους, τους κανονισμούς και τους κώδικες δεοντολογίας. Οι ζημιές από μη συμμόρφωση στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στον λειτουργικό κίνδυνο. Οι ζημιές όμως από μη ουσιαστική συμμόρφωση επεκτείνονται και στην φήμη του ιδρύματος με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία του.

4) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Η Τράπεζα εφαρμόζει τις οδηγίες της ΠΔ/ΤΕ 2650/19.01.2012 με θέμα «Πολιτική Αποδοχών που εφαρμόζεται από τα πιστωτικά ιδρύματα – τροποποίηση των ΠΔ/ΤΕ 2577/09.03.2006 και 2592/20.08.2007».

Με την από 95/18.12.2020 απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, τέθηκε σε εφαρμογή ο νέος Κανονισμός Πολιτικής Αποδοχών με σκοπό να περιγράψει τις βασικές αρχές του πλαισίου αμοιβών της Τράπεζας. Οι αρχές της πολιτικής αποδοχών, βασίζονται στην επιχειρηματική στρατηγική, τους στόχους, την ανοχή κινδύνων, τις αξίες και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της Τράπεζας. Αναθεωρείται σε ετήσια βάση για να συμπεριλάβει οποιαδήποτε πρόσθετα σχέδια υιοθετηθούν.

Οι αποδοχές του προσωπικού της Τράπεζας, σε αντάλλαγμα των παρεχόμενων επαγγελματικών υπηρεσιών του, αφορούν στο σύνολό τους σταθερές αποδοχές, δηλαδή πληρωμές και παροχές οι οποίες δεν συνδέονται με τις επιδόσεις του προσωπικού. Τη χρήση του 2020 δεν καταβλήθηκαν στο προσωπικό μεταβλητές αποδοχές όπως πρόσθετες πληρωμές ή παροχές οι οποίες εξαρτώνται από τις επιδόσεις του προσωπικού ή από συμβατικούς όρους.

Το συνολικό ποσό των μεικτών αποδοχών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένου του συνολικού κόστους για το πιστωτικό ίδρυμα, εκτός από τις υποχρεωτικές εισφορές σε κοινωνική ασφάλιση και σε παρόμοια σχήματα, που έχουν καταχωρηθεί στους επιμέρους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, για το έτος 2020 ανήλθε σε €2.423,42 χιλ., εκ των οποίων:

Κατηγορίες Υπαλλήλων	Άτομα	Συν. Αποδ (σε χιλ. €)
Εκτελεστικά Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου	2	€226,00
Λιανική Τραπεζική	26	€600,41
Υποστηρικτικές Λειτουργίες	9	€278,16
Ανεξάρτητες Λειτουργίες Ελέγχου	6	€201,25
Λοιπό Προσωπικό	40	€1.117,60
Σύνολα	83	€2.423,42

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ